

O výsledcích jeho bohaté vědecké i pedagogické práce a organizátorských aktivitách podrobně referovali u příležitosti jeho 70. narozenin Machová, Minár (2006) i s uvedením podrobné bibliografie.

Se jménem doc. Ludovíta Mičiana bude navždy spojena velmi kvalitní práce ve prospěch slovenské (československé) geografie. V našich vzpomínkách zůstane jako nepochybně mimořádná vědecká osobnost, která se výrazně podílela na formování slovenské i československé geografie druhé poloviny 20. století, jako vynikající vědec, učitel, kolega, společník a přítel.

Čest jeho památce!

Vladimír Herber

Literatura:

MACHOVÁ, Z., MINÁR, J. (2006): Doc. RNDr. Ludovít Mičian, DrSc., oslávil sedemdesiatku. *Acta Geographica Universitatis Comenianae*, 47, s. 3–16.

Jubilant Zdeněk Pavlík

Před osmdesáti lety se v Praze narodil přední český demograf prof. Ing. Zdeněk Pavlík, DrSc. Svým vědeckým dílem navázal na práce zakladatelů tohoto oboru v Česku – Antonína Boháče a Jaromíra Korčáka. Podobně jako jeho předchůdci, je i Zdeněk Pavlík demografem se širokým záběrem. Jeho studium přesahuje do řady dalších společenských věd, ale i do některých věd přírodních, zvláště pak do oborů environmentálních, a to především do oborů geografických.

Prvotní příčinou hlubšího vztahu Zdeňka Pavlíka ke geografii byla nepochybně osobnost Jaromíra Korčáka, kterého si jubilant „vybral“ za učitele již jako student ekonomické statistiky na VŠE. Tato vazba byla završena přechodem Zdeňka Pavlíka z Ekonomického ústavu ČSAV na Přírodovědeckou fakultu UK v roce 1964. Ta se stala jeho hlavním a dlouhodobým pracovištěm, byť dnes již v postavení emeritního profesora.

Z hlediska vědecké práce byl rok 1964 pro jubilanta významný i z jiného důvodu. V tomto roce vychází prvá Pavlíkova monografie zásadního významu „Nástin populačního vývoje světa“, která představuje nejen náročné a systematické zpracování rozsáhlého empirického materiálu, ale je dovršena originálním zobecněním: rozpracování koncepce demografické revoluce s důrazem na rozlišení jejích hlavních typů. Celosvětový pohled, spojený s aspekty diferenciace, zde navozuje i studium šíření demografických změn jako specifického případu geografické difuze. Tak byla konečně zaměřena i pozdější práce o vývoji demografické revoluce v rámci českého prostoru (spolu s L. Fialovou a P. Verešem, 1990).

Přestože původní strategií jubilantova vědeckého výzkumu byl – jak se mi kdysi přiznal – postup od dílčích problémů k problémům základním, směřovalo naštěstí i v dalším období jeho úsilí ke studiu klíčových a rámcem demografie překračujících témat. Vyšší úroveň zobecnění poznatků o demografické revo-

luci představuje soubor prací o teorii vývoje demografických systémů (především monografie z roku 1982 vydaná v Polsku a následně přeložená do ruštiny a španělštiny). Souběžně, nebo s mírným časovým posunem, byla diskutována i témata souvislostí demografického vývoje a teorie stádií nebo postavení demografie v systému věd: viz především editování monografie „Position of Demography among other Disciplines“ z roku 2000, soustřeďující příspěvky řady předních evropských demografů.

V rámci této, rozsahem nutně omezené, vzpomínky nelze pochopitelně postihnout šíři a rozmanitost jubilantova díla. To dokládá i „kvantifikovatelná“ bohatost publikačních aktivit Zdeňka Pavlíka: přes 200 publikací a přes 20 publikací monografického typu. Již tato čísla alespoň ilustrují rozsah empirických analýz, zahrnujících i výše „podceňované“ studium parciálních demografických problémů. Tuto tématickou bohatost snad dostatečně představuje vysokoškolská učebnice „Základy demografie“ (spoluautorky J. Rychtaříkové a A. Šubrtové). Tyto tzv. základy (v rozsahu více než 700 stran) zahrnují jak množinu analytických postupů studia demografických struktur a změn, tak i širší souvislosti demografického vývoje (včetně otázky migrace, geografické koncentrace obyvatelstva aj.). V tomto smyslu představují „Základy demografie“ nejen výjimečnou a komplexní učebnici demografie, ale i zásadní shrnutí a zobecnění demografického poznání v jeho širokém pojetí.

Konečně nelze nezmínit výjimečný rozsah pedagogických a vědecko-organizačních aktivit Zdeňka Pavlíka. Jako univerzitní učitel vychoval stovky studentů geografie a demografie a desítky postgraduátů. Zvláštní význam z hlediska mezinárodní prestiže mělo uspořádání „Mezinárodních letních škol demografie“ pro zahraniční postgraduální a pregraduální studenty, z hlediska národního pak realizace jubilantova dlouhodobého záměru (a přání) – vytvoření samostatné katedry demografie a geodemografie na PŘF UK v Praze. Z posledního období je možné uvést především jeho působení ve funkci děkana Sociálně ekonomické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (2004–2007). Dlouhý by byl výčet akademických funkcí nebo získaných ocenění. Uveďme alespoň dvě, patrně nejvýznamnější aktivity mezinárodní, a to pracovní pobyt v populačním oddělení OSN v New Yorku (1968–1971) a funkci viceprezidenta Evropské asociace pro populační studia (po dobu 8 let).

Závěrem připojuji svým jménem i jménem celé „populace“ kolegů a přátel Zdeňka Pavlíka přání pevného zdraví a dostatku životní energie i do dalších let v rámci nové, demograficky vyšší, věkové kategorie.

Martin Hampl

Portrét paní Libuše Lukové

Dne 12. prosince 2010 oslavila paní Libuše Luková své osmdesáté narozeniny. K jejímu významnému jubileu jí blahopřejeme a doufáme, že se v plném zdraví dožije ještě dalších významných životních výročí.

Kdo je paní Libuše Luková? Především zodpovědná manželka a matka ve svém kruhu rodinném, v zaměstnání se po celý život věnovala výchově mla-